

ÉFESO MACÃRÃRĒ Pablo jóaripũ

Ãñuduticorigue

¹ Y_{HH} Pablo Cõãmacũ booró Jesucristoyere wede-
dutigu beserigu niiã. Múã Éfeso macãrã Cõãmacũrĕ
padeorã Jesucristore ãñurõ padeorãre ãñuduticoa.

² Cõãmacũ marĩ Pac_H, Jesucristo marĩ Ôpũ múãrĕ
ãñuré ticoaro; ãñurõ niirecutiri tiáro.

Cristomena Cõãmacũ marĩrĕ ãñurõ tiirĕ

³ Cõãmacũ Jesucristo marĩ Ôpũ Pacure
usenire ticoada. Cũũ marĩrĕ niipetire ãñurõ
yeeripũnacutire maquĕrĕ ticodiocorigu niiwĩ.
Cũũ marĩ Cristomena niirãrĕ ãñurõ tiirigu niiwĩ.

⁴ Cũũ marĩrĕ ãñurõ tiirigue biiro niiã: Atibúreco
tiiãdari suguero, cũũ marĩrĕ Cristomena niiãdarare
besetoarigu niiwĩ. Marĩrĕ cũũ ãñacoropure ãñãnarĕ
manirã, ãñãnarĕ tiirĩrirabiro niirĩ boogũ, teero tiirigu
niiwĩ.

⁵ Cõãmacũ too sugueropu marĩrĕ maĩgũ,
Jesucristomena marĩrĕ “y_{HH} põna niirĩ tiigũda”
jĩirigu niiwĩ. Teerĕ tiigũ, cũũ tiidugãrirobirora tiirigu
niiwĩ.

⁶ Cũũ macũ cũũ bayiró maĩgũmena marĩrĕ
ãñunetõjõãre ticorigu niiwĩ. Teero tiirã, cũũ ãñuré
ticoriguere wãcũrã, cũũrĕ usenire ticoa.

⁷ Marĩ cũũ
macũmena niiã. Cũũye díimena marĩ ãñãnarĕ tiirĕ
wapare wapatĩbosarigu niiwĩ. Teemĕna Cõãmacũ
marĩ ãñãnarĕ tiirĕre acabórigu niiwĩ. Cũũ marĩrĕ
ãñurõ tiidugãgu, teero tiirigu niiwĩ.

⁸ Cũũ marĩrĕ
niipetire masĩrĕ, tũomasĩre ticogu, cũũ maĩrĕ

ẽñoríꝑꝝ niíwĩ. ⁹ Cũũ “tiigúda” jĩrigrere too sugero macãrãꝑꝝ masĩña maniríꝑꝝ marĩrẽ masĩrĩ tiiríꝑꝝ niíwĩ. Cristo tiiríꝑꝝmena teeré masĩrĩ tiiríꝑꝝ niíwĩ. ¹⁰ Cõãmacũ “teero tiigúda” jĩrĩ bũreco jeari, cũũ jĩrĩrobirora wáaadacu. Cristore niipetirere, niipetirare dutiri tiigúdaqui. Ɛmũãsepꝝ niirãrẽ, atibũrecoꝑꝝ niirãrẽ Cristo dutigúdaqui.

¹¹ Cõãmacũ cũũ booróbirora niipetire cũũ “biro tiigúda” jĩrere tiiquí. Cũũ too síroꝑꝝ tiiádarere wãcũtoarigꝝ niíwĩ. Teero tiigú, marĩrẽ beserigꝝ niíwĩ. Cũũ marĩrẽ besegꝝ, too síro Cristomena cũũ “ticogúda” jĩrigrere marĩcãrẽ ticogúdaqui. ¹² Cũũ teero tiigú, ùsã Cristore padeosũꝑꝝguérirare ãñurõ niirĩ booquí. Basocá ùsã ãñurõ niirere ãñarã, Cõãmacũ ãñurõ tiirere usenipeoadacua. ¹³ Múãcã diamacú maquẽ quetire tũojĩrã, netõnére quetire tũojĩrã, Cristore padeojĩrã, cũũmena niĩã. Teero tiigú, Cõãmacũ “yáara niĩya” jĩngũ, múãrẽ Espiritu Santore ticodiocorigꝝ niíwĩ. Espiritu Santo Cõãmacũ “múãrẽ ticodiocogúda” jĩrigura niĩ. ¹⁴ Cõãmacũ Espiritu Santore marĩrẽ ticotoarigꝝ niíwĩ. Teero tiirã, marĩ ateré masĩã: Cõãmacũ niipetira cũũ põnarẽ cũũ ꝑꝝtopꝝ néewagúdaqui. Toopú niipetire cũũ “ticogúda” jĩrigrere ticogúdaqui. Cũũ teero tiirĩ, basocá cũũrẽ usenipeoadacua.

Pablo Éfeso macãrãrẽ sãibosárigue

¹⁵⁻¹⁶ Teeré wãcũgũ, Cõãmacũrẽ usenire ticoa. Yũũ múã marĩ Ɔꝑũ Jesuré padeorere tũowá; teero biiri múã niipetira Cõãmacũrẽ padeorare maĩrẽcãrẽ tũowá. Teero tiigú, múãrẽ sãibosãrecõrõ Cõãmacũrẽ usenire ticoa. ¹⁷ Cõãmacũ marĩ Ɔꝑũ Jesucristo

Pacu añunetõjõãgũrẽ múãye niiãdarere biiro sãĩã: “Cõãmacũ, Espiritu Santo cúãrẽ masĩrere jeari ti-iyá; m̃m̃ niirecutirecãrẽ añurõ masĩrĩ tiiyá”, jĩã. ¹⁸ Atecãrẽ sãĩã: “Cõãmacũ, cúãrẽ ateré añurõ masĩrĩ tiiyá: M̃m̃ cúãrẽ ‘añurõ tiigúda’ jĩgũ, beserigu niwũ; niipetira m̃m̃rẽ padeorãre añuré petire ticogũdacu; ¹⁹⁻²⁰ m̃m̃ tutuanetõjõãgũ niiã; tee tu- tuaremena ãsã Cristore padeorãre tiípua”, jĩ sãĩã. Tee tutuanetõjõãremena Cõãmacũ ateré tiirígu ni- iwĩ: Cristo diarigupure masãrĩ tiirígu niwĩ; cũũ masãmũãri siro, cũũrẽ cũũ puto ãmũãsepu õpũ duirípĩrõ diamacũpe dupoyigu. ²¹ Cũũrẽ niipe- tira Òpũ peti sããrĩ tiiyígu. Teero tiigú, õpãrã atibúrecopu niirã, ãmũãsepu niirã Òpũ peti niĩ. ãpĩ cũũ sotoa macũ manĩ. Cũũ atibúreco macãrã sotoa macũ niĩ; too síro macãrã sotoa macũ ni- irucugũdaqui. ²² Cõãmacũ niipetirere, niipetirare Cristo doca putuári tiiyígu. Teero biiri Cõãmacũ niipetira Jesurẽ padeorí põna macãrãrẽ dutigũre sõnecorigu niwĩ; cũũ marĩ dupu tiiróbiro niĩ. ²³ Marĩ cũũrẽ padeorí põna macãrã cũũya õpũũ tiiróbiro niiã. Cũũ marĩ niipetiramena wáaqui. Cũũ niipetiropu niĩ; atibúrecopu, ãmũãsepu teerora niiqui.

2

Cõãmacũ marĩrẽ maĩgũ netõnérigue

¹ Too sugueropu múã ñañaré tiiríra niijĩrã, di- arira tiiróbiro niirira niwũ. ² Atibúreco macãrã ti- iróbiro ñañaré tiiríra niwũ. Wãtĩãrẽ dutigú boorere tiinũãsewu. Cũũ atibúreco macãrã Cõãmacũrẽ netõnucãrãrẽ dutigú niĩ. ³ Too sugueropu marĩ

niipetira cúa tiiróbirora ñañaré tiirucúwũ. Marĩ ñañaré tiidugárere ugaripéawũ. Marĩ noo booró ñañaré tiíadarere wácũwũ. Teeré wácũári siro, teeré tiijāwũ. Teero tiigú, Cõamacũ marĩmena cúanetõjõāyigu. Āpērā tiiróbirora marĩcā ñañarõ tiinóbojĩyu. ⁴ Cõamacũpe marĩrē bayiró maĩgú, bóaneõ ññarigu niiwĩ. ⁵ Marĩ ñañaré tiirira niijĩrā, Cõamacũ ññacoropure diarira tiiróbiro niiwũ. Teero ññapacũ, marĩrē Cristomena catiré petihére c̃orá niirĩ tiirígu niiwĩ. Cõamacũ m̃ārē cũũ añuré ticorémēna netõnérigũ niiwĩ. ⁶ Marĩ Cristomena masām̃ārira tiiróbiro niirĩ tiirígu niiwĩ. Jesucristo ũm̃āsepũ duirobirora marĩcā cũmēna toopú duirā tiiróbiro niirĩ tiirígu niiwĩ.* ⁷ Too síro macārāpure cũũ marĩrē añuré ticoriguere ãñogáda jĩgũ, teero tiirígu niiwĩ. Cũũ marĩrē tiápugũ, Jesucristomena niirĩ tiirígu niiwĩ. ⁸ Marĩ Jesucristore padeorí, Cõamacũ marĩrē cũũ añuré ticorére ãnogú, netõnérigũ niiwĩ. Tee marĩ basiro tiirígue mee niĩā; Cõamacũ ticorigue niĩā. ⁹ Marĩ añurõ tiirére ññagũ mee netõnéwĩ. Teero tiigú, s̃icũno “yũũ añurõ tiirígue wapa Cõamacũ yũure netõnéwĩ” jĩmasĩña maniā. ¹⁰ Marĩ cũũ tiirira niĩā. Marĩ añurõ tiirémēna basocáre tiápuaro jĩgũ, marĩrē Jesucristomena niirĩ tiirígu niiwĩ. Marĩ añurõ tiíadarere Cõamacũ too s̃ugueropũ quẽnotóayigu.

Marĩ Cristomena añurõ niirec̃tijāã

¹¹ Teero tiirā, ateré wácũña: M̃uã judíoa niihērā bauárira niiwũ. “Widecõãñoña† manirā niicua”,

* **2:6** Too s̃ugueropũ õp̃ārāmēna duirā cúāmēna dutiyira. † **2:11** Cõnerígu yapa macā caseróre.

jĩwã judíoa múãrẽ. Cũãpe “widedõãnorira niiã ùsãjã” jĩwã, cũãya õpũũ maquẽpu dícare widedõãnorira niipacara. ¹² Too sugueropure múã Cristomena niihẽrã niiwã; Israelya põna macãrãmena niiriwũ; Cõãmacũ “netõnégũdure ticocogũda” jĩrẽre múã pacũsũmũãrẽ wederiyigu; diari siro, ¿deero wãaadari? jĩmasĩriwũ; atibũreco macãrã tiiróbiro Cõãmacũrẽ masĩriwũ. ¹³ Múã yoaro macãrã tiiróbiro niirã niijĩrã, cũũrẽ masĩriwũ. Atitóre Jesucristomena niijĩrã, cũũye dí õmayudiariguemena Cõãmacũrẽ masĩã; putogã macãrã tiiróbiro niirã putuãa. ¹⁴ Cristo niĩ marĩrẽ ãñurõ niirecutirere ticogã. Judíoare, judíoa niihẽrãrẽ sicapõna macãrã niirĩ tiirigu niiwĩ. Marĩ cãmerĩ ñnadugarimirigue opatũdi tiiróbiro niiwũ. Cũũ tiitũdire cõãrigu niiwĩ. ¹⁵ Cũũ diariguemena judíoare dutirẽre “biiro tiiyã”, “biiro tiirĩjãña” jĩrẽre duurĩ tiirigu niiwĩ. Teero tiiriguemena pũapõnã macãrã niimirirare sicapõnarã putuãari tiirigu niiwĩ. Marĩ cũũmena sĩcãrõména niijĩrã, sicapõna macãrã niiã. Teero tiirã, judíoa, judíoa niihẽrã sĩcãrõména ãñurõ niirecutimasĩã. ¹⁶ Cũũ curusapu diariguemena marĩ cãmerĩ ñnadugaririguere petirĩ tiirigu niiwĩ. Cũũ diariguemenarã pũapõnã macãrã niimirirare sicapõnarã niirĩ tiirigu niiwĩ. Teero biiri teeménarã Cõãmacũmena bapacũtimasĩã sũcã.

¹⁷ Cristo múã yoaro macãrã tiiróbiro niimirirare ãñurõ niirecutire maquẽrẽ wedegu atirigu niiwĩ. Ùsã putogã macãrã tiiróbiro niimiriracãrẽ teorora wedeyigu. ¹⁸ Cristo marĩrẽ tiibosáremena marĩ niipetira Espiritu Santo sĩcũmenarã marĩ

Pacumena wedesemasĩã. ¹⁹ Teero tiirã, mecãtigãrẽ mũa aperó macãrã wáanetõri basoca tiirõbiro niiria. ãpẽrã Cõãmacũrẽ padeorãmena sicamacã macãrã tiirõbiro niĩã; Cõãmacũyawii macãrã tiirõbiro niĩã. ²⁰ Jesucristo cãũyere wededutigũ beserira, teero biiri profetas múãrẽ Cõãmacũyere wedenũcãrira niiwã. Teero tiirã, cũa wii tiĩadaritabebiro niicua. Basocã wii tiinũcãrã, supisabotarire nũcõsũguécua, wii tutuariwii niĩãrõ jĩĩrã. Jesucristo teebotaribiro niigũ niĩ. ²¹ Teebotari ãñurõ nũcõãri siro, apeyé botarire diamacũ nũcõwãcu. ãñurí wii, Cõãmacũ díccure padeorí wii tiimũaãwanocu. ²² Marĩ Jesuré padeorã niijĩrã, teebotaribiro niĩã; wiiré biarí tũdibiro niĩã. Wiiré peotĩari siro, basocã toopũ niirucuya. Espíritu Santo tiiwiiipũ niijĩgũ, Cõãmacũ toopũra niirucuqui.

3

Pablora judíora niĩhẽrãrẽ buedutigũ cũĩrique

¹ Teero tiigũ, yũũ Pablo Cõãmacũ múãrẽ ãñurõ tiirĩguere ãñurõ tũomasĩãrõ jĩĩgũ, sãĩã. Yũũ mũa judíora niĩhẽrãrẽ Jesucristoye quetire wederé wapa peresuwiipũ niĩã. ² Yũũ wãcũrĩ, mũa ateré tũojĩyu: Cõãmacũ yũũre ãñurõ tiigũ, múãrẽ tiĩápudutirigu niiwĩ. ³ Cõãmacũ too sũgueropũ masĩña manirĩguere yũũre masĩrĩ tiiwí. Yũũ tee maquẽrẽ péero jóatoaawũ. ⁴ Mũa yũũ jóaariguere buera, ateré jĩĩãdacu: “Pablo Cristoye queti too sũgueropũ masĩña manirĩguere ãñurõ masĩqui”, jĩĩãdacu. ⁵ Too sũguero macãrãrũ tee quetire ãñurõ tũomasĩriyira. Atitópũre Cõãmacũ masĩrĩ

tiiquí. Cũũ cũũyere wededutigũ beserira añurãrẽ, teero biiri cũũ wededutirere wederáre Espiritu Santomena masĩrĩ tiiquí. ⁶ Tee masĩña manirigue ate niiã: Cristore padeorẽmena múã judíoa niihẽrã judíoabirora Cõãmacũ ticoadarere ñeeãdacu. Cristomena niijĩrã, judíoamena sicapõna macãrã niiã; Cõãmacũ judíoare “biiro tiigúda” jĩriguere múacã yuea.

⁷ Cõãmacũ yũũre añuré ticogũ, cũũ tutuaremena yũũre añuré quetire wedegú niirĩ tiirígu niiwĩ. ⁸ Yũũ Cõãmacũrẽ padeorá watoapũ búri niigú peti niipacari, ate añurére yũũre tiidutírigũ niiwĩ: Cũũ yũũre judíoa niihẽrãrẽ Cristoye añunetõjõãrere wededutirigũ niiwĩ. “Cristo añunetõjõãgũ niiĩ” jĩrẽre marĩ masĩ siccãrĩbírĩa. ⁹ Apeyeré Cõãmacũ yũũre tiidutírigũ niiwĩ: Tee masĩña manirigue quetire niipetira tuomasĩãrõ jĩgũ, wededutirigũ ni-iwĩ. Sicato tee queti Cõãmacũ niipetire bauanérigũ wãcũriguepũ niiriro niiwũ. ¹⁰ Teero tiiró, atitóre Jesuré padeorí põna macãrãmena biiro wáaa: Cúã pũapõná niimirira sicapõna wáari ñnarã, ãmũãse macãrã dutirá, teero biiri cúã doca macãrã dutirá biiro jĩãdacua: “Cõãmacũ masĩnetõneĩ; niipe-tire cũũ tiirẽmena cũũ masĩrere ãñoĩ”, jĩãdacua. ¹¹ Sicatopũra Cõãmacũ “teerora tiigúda” jĩiyigũ. Cũũ jĩĩrirobirora wáari tiirígu niiwĩ marĩ Õpũ Jesu-cristo tiiríguemena. ¹² Marĩ cũũmena niijĩrã, cũũrẽ padeojĩrã, cuiro manirõ Cõãmacũmena wedese-masĩã sáa. ¹³ Teero tiirã, yũũ múãrẽ wederé wapa ññarõ netõrĩ tuorã, wãcũpatirijãña. Biirope wãcũña: “Marĩrẽ maĩjĩgũ, peresu ñeerĩquioro ni-ipacũ, marĩrẽ Jesuyé quetire wedetoawi”, jĩ wãcũ,

useniña.

Cristo basocáre maĩquí

¹⁴ Teeré wácũgũ, ñicãcoberimena jeacũmu, marĩ Pacure múãrẽ sãĩbosáa. ¹⁵ Cõãmacũrã pacu niisuguerigu niĩ. Cũũmena “pacu” jĩrẽ nacãã. Cũũ niipetire põnarĩ macãrã ãmũãsepũ niirã, atibãrecopũ niirã sĩcãrõména niirĩ tiirĩgu niiwĩ. ¹⁶ Marĩ Pacura pee añurere cõoquí. Teero tiigũ, Espiritu Santomena múã wácũrẽpũre tutuare ticori boogũ sãĩbosáa. ¹⁷ Cũũ teeré ticori, múã Cristore padeorĩ, Cristo múãmena niirucugũdaquí. Apeyeréja, múã Cristore añurõ maĩãrõ jĩgũ, ãpẽrãcãrẽ añurõ maĩãrõ jĩgũ, sãĩbosáa. ¹⁸ Teero tiirã, múã niipetira Cõãmacũrẽ padeorãmena Cristo múãrẽ maĩrére masĩadacu. Cũũ marĩrẽ bayiró peti maĩquí. ¹⁹ Cũũ maĩrére tũomasĩpetinoña manipacári, múã cũũ maĩrére tũomasĩnemoãrõ jĩgũ, sãĩbosáa. Cũũ maĩrére tũomasĩnemorã, Cõãmacũ tiiróbiro niirecutirere cõonemõãdacu.

²⁰ Marĩ “Cõãmacũ tutuanetõjõãgũ niĩ” jĩãda. Cũũ tutuare marĩpũre niĩã. Teero tiigũ, cũũ niipetire marĩ sãĩré nemorõ, marĩ tũgueñare nemorõ ticomasiquí. ²¹ Teero tiirã, marĩ Jesucristore padeorĩ põna macãrã niijĩrã, teero biiri marĩ Jesucristomena niijĩrã, Cõãmacũrẽ usenire ticorucuada. Atitõ macãrã, too síro macãrãcã teerora Cõãmacũrẽ usenire ticorucuarõ. Teerora wáaaro.

4

Jesuré padeorãre sĩcãrõména niidutirigue

1 Yꞑꞑ marĩ Ōpũyere wederé wapa peresuwiipꞑ niigũ múārē biiro tiirí bayiró boogá: Ññurō ti-irécutiya. Cõāmacũ múārē beserigꞑ teero ti-irí booquí. 2 “Ñpẽã nemorō ññuré tia” jĩ wãcũrijãña; cúaro manirō niiña; cúañañarijãña; ãpẽrãrẽ maĩjĩrã, cúã diamacú tihéri ññarã, teero tũgueñajãña. 3 Ññurō niirecutijĩrã, Espiritu Santo tiĩápuremena “sĩcārōmēna niĩãda” jĩ wãcũrucuya. 4 Marĩ sicaõpũũbiro niĩã. Espiritu Santo sũcũ ni-ipacũ, marĩ niipetiramena niiqui. Marĩ Cõāmacũ beserira niijĩrã, ate dícuere yuea: “Marĩrẽ ññurō tiigúdaqui”, jĩã. 5 Marĩ Ōpũ sũcũrã niĩ. Marĩ cũũrẽ sũcũrĩbíro padeóa. Marĩ sũcũrĩbíro wãmeõtinowũ. 6 Cõāmacũ marĩ niipetira Pacũ sũcũrã niiqui. Cũũ marĩ niipetira sotoa macũ niiqui. Marĩmena cũũye maquẽrẽ tiirí tiiquí. Marĩ niipetiramena niiqui.

7 Cristo marĩ niipetirare merẽã dícu tiimasĩrere ticoqui. Cũũ marĩ niipetirapũre sũcũrĩbíro ticodũgarijĩyi. Teero tiigú, cũũ booróbirora ticorigũ niiwĩ. 8 Teero tiiró, Cõāmacũye queti jóaripũpꞑ ate jóanoã:

Cũũ ãmũãsepꞑ mũãwagũ, cũũ ñeerirare néewayigũ.

Too síro basocáre ññurére ticoyigũ,*

jĩ jóanoã.

9 “Cũũ ãmũãsepꞑ mũãwayigũ” jĩ jóare ate jĩdũgare tia: Mũãwaadari suguero, atibárecopũ diiátiyigũ. 10 Cũũrã sũcũ atibárecopũ diiátirigũ ãmũãsepꞑ niipetira Ōpũ peti niigũdũ mũãwarigũra niiqui. Teero tiigú, niipetiropꞑ dutiqui. 11 Cristo cũũrẽ padeoráre niipetirapũre tiimasĩrere

* 4:8 Salmo 68.18.

ticorigu niwĩ. Siquẽrãrẽ cãũyere wededutigũ beserira sããrĩ tiirĩgu niwĩ; ãpẽrãrẽ Cõãmacũ wededutirere wederã sããrĩ tiirĩgu niwĩ; ãpẽrãrẽ ãñurẽ quetire wedewarucuri basoca sããrĩ tiirĩgu niwĩ; ãpẽrãrẽ cãũrẽ padeorãre coterã, cãũrẽ buerã sããrĩ tiirĩgu niwĩ. ¹² Teero tiigũ, marĩ cãũrẽ padeorãre cãũye maquẽrẽ padearo jĩĩgũ, teero tiirĩgu niwĩ. Cãũrẽ padeotutúaaro jĩĩgũ, teero tiimasĩrere ticorigu niwĩ. ¹³ Teero wãari, marĩ sĩcãrĩbĩro marĩ Ôpũrẽ padeoãdacu; sĩcãrĩbĩro Cõãmacũ macũrẽ ãñurõ masĩãdacu. Teero biiri Cristoye maquẽrẽ ãñurõ tũomasĩãdacu; Cristo niirõbirora niirecãtiadacu. ¹⁴ Teero tiirã, wĩmarã tiirõbĩro niirijããda. Wĩmarã jĩĩditorere tũojĩrã, pũũrĩ wĩnomẽna páapuconorõ tiirõbĩro noo niirẽ buerẽre padeonũnũseya. Cũã tiirõbĩro marĩ jĩĩditomenirã buerẽre tũorã, padeonũnũserijããda. ¹⁵ Biiope tiãda: Cãmerĩ maĩrẽmena Cõãmacũye diamacũ maquẽrẽ wedeada. Jõõpemena diamacũ maquẽrẽ padeonemõãdacu. Cristomena niirã niijĩrã, niipetire marĩ tiirẽnorẽ cãũ boorẽre tiinemõmũããdacu. Cãũrã niĩ cãũrẽ padeorĩ põna macãrã dupu. ¹⁶ Cristo marĩ dupu tiirõbĩro niijĩgũ, marĩrẽ dutii. Sicaõpũũ pee õpũũ maquẽ cũocũ. Niipetire tiĩõpũũ maquẽ dupu dutirẽre tiirĩ, tiĩõpũũ diaremanirõ bũcũã, tutuanemojõãcu. Tee tiirõbĩro niĩã marĩ. Marĩ Cristo dutirẽre tiirã, sĩcãrĩbĩro niĩãdacu. Teero tiirã, cãmerĩ maĩãdacu. Teemẽna padeotutúaadacu.

Cristomena mama niirecãtĩre cũoa

¹⁷ Teero tiigũ, marĩ Ôpũ wãmemena mũãrẽ aterẽ duticoa: Mũã ãpẽrã Cõãmacũrẽ masĩhẽrã

tiirénorē tiinemórijãña. Cúã wãcũré wapamaniã.
 18 Cõãmacũyere wãcũdũgahera, tũomasĩhẽrã
 tiiróbiro niĩya. Teero tiirã, naĩtĩãrõpũ niirãbiro
 diamacũ maquẽrẽ tũomasĩriya; catiré petihére
 Cõãmacũ ticoré cœoricua. 19 Cúã ñañaré tiirére
 boborídojãya. Teero tiirã, cúã noo booró ñañaré
 tiisodéaatiya. Niipetire cúã tusaré ñañarére tiĩya.
 20 Múãpe Cristore masĩncãrã, cúã teero ñañaré
 tiirénorē buenorijĩyu. 21 Múã diamacãrã cũuye
 maquẽrẽ tũojĩyu. Teero biiri múã Jesuména
 niijĩrã, cũyere diamacũ maquẽrẽ buenojĩyu.
 22 Teero tiirã, múã too sugueropũ ñañaré tiiríguere
 duujãña sãa. “Ugaripéaremena useniãdacu”, jĩ
 wãcũmijĩyu múã. Niiria. Teero wãcũré tiiditóre
 niĩã. 23 Cõãmacũ múã wãcũrére wasoáro. 24 Mama
 niirecutire cœoyã. Cõãmacũ múã mama niirecutire
 cũũ niirõbirora tiirígũ niiwĩ. Teeména ãpẽrãrẽ
 ãñurõ tiiãdacu; ñañaré manirã niĩãdacu.

25 Teero tiirã, jĩiditonemorijãña. Marĩ Cristoya
 õpũũ maquẽ tiiróbiro niĩã. Teero tiirã, marĩ niipe-
 tirapũre cãmerĩ diamacũ wedesero booa.

26 Múã cúara, ñañaré tiiríjãña. Cúanañiõrijãña,
 27 wãtĩãrẽ dutigú múãrẽ ñañarõ wãari tiirí jĩrã.

28 Yaarépimirigũ yaanemorijããrõ. Yaaróno
 tiigú, padearo. Cũũ ãñurõ pade, wapatáremena
 bóaneõrãrẽ ticomasígũdaqui.

29 Ñañarére wedeserijãña. ãñurépe dícare
 wedeseya. Múã wedeseremena ãpẽrãrẽ tiiápuya.
 Múã teero tiirí, múã wedeserere tũorã ãñurõ
 niĩãdacua. 30 Múã tiiréména Espíritu Santore
 wãcũpatiri tiiríjãña. Cõãmacũ múãrẽ Espíritu

Santore ticorigu niwĩ, “yáara niĩya” jĩrere ãñoǵá. Espíritu Santo múãmena niirucugudaqui, téé Jesucristo múãrẽ ãmããsepũ néewaadari bũreco jearipũ.

³¹ Niipetire cãmerĩ ñañarõ tũgueñare, pũnirõ wedesere, cúare, cúara acaribĩre, teero biiri ãpẽrãrẽ ñañarõ wedeserẽcãrẽ duujãña. Sícũrẽ ãñatutirijãña. ³² Biirope tiyá: Cãmerĩ ãñurõ tiĩapu, bóaneõña. Cõãmacũ Cristomena múãrẽ acabórirobirora múãcã cãmerĩ acabóya.

5

Cõãmacũ põna biiro niirõ booa

¹ Múã Cõãmacũ põna cũũ maĩrã niĩã. Teero tiirã, cũũ tiirébiro tiyá. ² Jesucristo maĩrírobirora cãmerĩ maĩrucújãña. Cũũ marĩrẽ maĩjĩǵá, diabosayigu. Cũũ marĩrẽ diabosarigue Cõãmacũ ãñacoropũ sitiaãñũre busemũcore tiiróbiro cũũ tũsaré niiyiro.

³ Múã Cõãmacũ põna niijĩrã, múã ñũmosãnumiã, múã manũsũmũã niĩhẽrãrẽ ñeeaperijãña; bobooro tiĩẽñorijãña; cõpacára, boonemórijãña. Múã teeré tiihéri, múãrẽ ñañarõ wedepatire maniãdacu. ⁴ Ñañarere wedese buirijãña; wapamanĩre maquẽrẽ wedeserijãña; noo booró wedeseãmarijãña. Múãrẽ teenórẽ wedeserijãrõ booa. Biirope tiyá: Cõãmacũrẽ usenire ticoya.

⁵ Ateré múã masĩcu: Cristo cũũ Pacũmena niirõpũ sícũ cũũ booró ñeeapesodeaatigũno wáariqui. Bobooro ñañarõ tiĩẽñoǵũno teerora wáariqui. Cõpacá boonemógũcã teerora wáariqui. Boonemógũ Cõãmacũrẽ padeorõno tiigú, cũũ booré maquẽ dícuere padeoquí. ⁶ Cũã wapamanĩre

wedeseremena múãrẽ jĩditoremna wedeadacua. Cúãrẽ padeorijãña. Cõãmacũ cũũrẽ netõnucãrãrẽ teero tiirí ññagũ, bayiró cúaremna cúãrẽ ññaarõ tiigúdaqui. ⁷ Cúãrẽ péerogã bapacutirijãña.

⁸ Múã too sugueropure naĩtĩãrõpũ niirãbiro niuwũ. Atitóreja bóeropũ niirãbiro marĩ Õpũmena niĩã. Teero tiirã, bóeropũ niirãbiro tiiyã. ⁹ Bóeropũ niirã biiro tiíya: Ññurere tiíya; diamacũ maquẽrẽ tiíya; niirõ maquẽrẽ wedeseya. ¹⁰ Niipetire múã tiirénorẽ “¿marĩ Õpũ usenigũdari?” jĩ wãcũña. ¹¹ Buri peti tiirãnorẽ bapacutirijãña. Cúã naĩtĩãrõpũ niirãbiro niicua. Cúã ññaarẽ tiirere cúãrẽ masĩrĩ tiiyã. ¹² Cúã yayióropũ tiíriguere marĩ wedeseri, bobo niĩã. ¹³ Cúã tiíriguere masĩrĩ tiirí, sãwócoropũ niirébiro putuácu. ¹⁴ Cúã basiropũ cúã ññaarẽ tiíriguere ññamasĩãri siropũ, “ññaaniã” jĩmasĩcua. Teero tiiró, ateré jĩnoã:

Mũũ cãnigũbiro biigũ, wãcãñã.

Diarigũbiro biigũ, masãmũãña.

Mũũ teero tiirí, Cristo mũũrẽ bóeropũ niigũ niirĩ tiigúdaqui, jĩnoã.

¹⁵ Teero tiirã, múã tiirere ññurõ wãcũña. Cõãmacũyere masĩhẽrãbiro tiirijãña. Cũũyere masĩrãbirope tiiyã. ¹⁶ Atitóre basocã pee ññaarẽ tiíya. Múãpe niipetire tiirécõrõ ññurẽ tiiyã. ¹⁷ Cõãmacũyere tũomasĩhẽrãbiro niirijãña. “¿Ññeõpore Cõãmacũ marĩrẽ tiirí boogãri?” jĩ wãcũña. ¹⁸ Cũmurijãña, noo booró ññaarẽ tiirí jĩrã. Cũmurõno tiirã, Espiritu Santo boorẽpere tiiyã. ¹⁹ Salmopũpũ jóariguemna, Cõãmacũyere

basarémena cãmerĩ wedeseya. Marĩ Õpũrẽ bayiró
 useniremena basapeoya. ²⁰ Marĩ Õpũ Jesucristo
 wãmemena niipetirere Cõãmacũ marĩ Pacure
 usenire ticorucujãña.

Sicawiĩ macãrãrẽ dutiré

²¹ Múã Cristore quioníremena ññaã. Teero tiirã,
 cãmerĩ yũya.

²² Manucutira numiã, marĩ Õpũrẽ yũrobirora
 múã manusũmũãrẽ yũya. ²³ Múã manusũmũã
 mũãrẽ dutirá niĩya, Cristo cũũrẽ padeorí põna
 macãrã dutigú niirõbirora. Cristo cũũrẽ padeorí
 põna macãrã dupubiro niĩ. Marĩ cũũya õpũũ
 maquẽbiro niirãrẽ netõnégũ niĩ. ²⁴ Cristoya põna
 macãrã cũũrẽ yũrobirora nũmosãnumiã niipe-
 tiremena cũã manusũmũãrẽ yũro booa.

²⁵ Nũmocutira, Cristo cũũya põna macãrãrẽ
 maĩrobirora múã nũmosãnumiãrẽ maĩña. Cristo
 marĩrẽ maĩgũ, marĩye niĩadarere diabosayigũ.
²⁶ Marĩrẽ ññañaré manirã niĩarõ jĩgũ, teero
 diabosayigũ. Marĩ cũũye quetire añũrõ padeorí,
 ocoména coseárirabiro wáari tiirígũ niiwĩ. ²⁷ Teero
 tiirígũ niiwĩ, cũũya põna macãrãrẽ añũnetõjõãrã
 buajeádugagũ. Cũũ putuaatigũ, cũũrẽ suti
 jũĩrĩmanire, opasũsũrõ manirébiro niirãrẽ cũũmena
 néewadugaqui. Ññañaré manirã, ññañaré tiirírirabiro
 buadugáqui. ²⁸ Tee tiirõbirora nũmocutira cũã
 nũmosãnumiãrẽ maĩrõ booa. Cũã basiro
 maĩrõbirora maĩrõ booa. Cũũ nũmoré maĩgũno cũũ
 basiro maĩgũ tiiquí. ²⁹ Sícũ cũũya õpũũrẽ maĩrĩjã
 tiirí. Teero tiirõno tiigú, añũré yaa, cũũya õpũũrẽ
 cotequi. Cristo cũũya põna macãrãrẽ teerora tiiquí.

30 Marĩ cūūrē padeorí pōna macārã cūūya òpūūbiro niĩã. 31 Tee maquē Cōāmacūye queti jóaripūrũ biiro jóanoã: “Teero tiigá, ũmũ cūū pacure, cūū pacore cōāwitiwa, cūū nũmoména niigūdaqui. Cúã puarã sicaòpūū tiiróbiro putuáadacua”,* jĩ jóanoã. 32 Tee tũomasĩña maniré niĩã. Teero niipacari, yũũ wácūrĩ, “Cristo sicaòpūūbiro niiqui cūūya pōna macārãmena” jĩdũgaro tia. 33 Teero jĩpacu, atecārē jĩgūda: Nũmocutiracōrō múã basiro maĩròbirora múã nũmosãnumiārē maĩñã. Numiãcã, múã manusũmũārē padeoyã.

6

1 Wĩmarã, mamarã, Jesuré padeorã niijĩrã, múã pacusũmũã dutirére añurō yũya. Teero tiiré añuniã. 2 Cōāmacūye queti jóaripūrũ tee dutiré biiro jóanoã: “Mũũ pacu, mũũ pacore padeoyã”, jĩ jóanoã. Cōāmacū pũamóquēñe dutiré watoaru tee dutiré tiigúnorē “añurō tiigūda” jĩrigu niĩwĩ. Tee “añurō tiigūda” jĩrē biiro jóanoã: 3 “Mũũ usenigūdacu; atibúrecopũre yoari catigūdacu”,* jĩ jóanoã.

4 Pōnacutíra, múã pōnarē bayiró tuti, cúari ti-irĩjãña. Añurō tiirére buemasōña. Cúã ñañarē tiirére quēnojeári tiiyá. Cúãrē marĩ Òpũ boorére wedeya.

5 Dutiapenori basoca, ãno atibúrecopũ múãrē dutiaперare yũya. Padeorémena, quioníremena, tiiditóro maniró cúãrē yũya. Cristo dutirére yũurobiro cúãcārē yũya. 6 “Cúã iñacoropũ dícu

* 5:31 Génesis 2.24. * 6:3 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16.

añurõ padeada”, jĩ wãcũrijãña. Sĩquẽrã cúãmena añurõ pũtũádũgara teero tiicúa. Múãpe Cristore padecoteri basoca niijĩrã, Cõãmacũ booróbiro añurõ tũsarémena padeya. ⁷ Ƴseniremena marĩ Õpũrẽ padebosarabiro tũgueñaña. Basocá díçure padebosarabiro tũgueñarijãña. ⁸ Marĩ Õpũ añurõ tiirĩrare wapatígũdaqui. Dutiapenori basocare, dutiapenoña manirãrẽ teerora wapatígũdaqui. Múã teeré masĩtoacu.

⁹ Basocáre dutiaperã, múãcã teerora múã dutiaperare añurõ tiiyá. “Múãrẽ ñañarõ tiigũda”, jĩñemorijãña. Múã masĩcu: Cúã Õpũ múã Õpũcã niiqui; cũũ ãmũãsepũ niiqui. Cũũ niipetira basocáre batoro manirõ, sĩcãrĩbíro ññaqui.

Cristore padeorã wãtĩãrẽ cãmotãre

¹⁰ Ate tiidutĩremena wedeyaponogũda: Múã marĩ Õpũmena niĩã. Teero tiirã, cũũ tutuanetõremena wãcũbayiya. ¹¹ Cõãmacũ marĩrẽ cãmotãre ticoriguere cũoyá. Teero tiirã, teeré cũorã niijĩrã, wãtĩãrẽ dutigũ jĩĩditorere cãmotãmasĩãdacu. ¹² Marĩ surara tiiróbiro niipacara, basocãmena cãmerĩquẽria; wãtĩã ãmũãsepũ niirãmenape cãmerĩquẽã. Cúã niicua: Wãtĩã dutiré tutuare cũorã, cúã doca macãrã dutirã, atibãreco maquẽ naĩtĩãrõpũ tiiróbiro niirere dutirã, basocãre wãcũrẽpũre ñañaré tiidutĩra niicua. ¹³ Teero tiirã, niipetire Cõãmacũ marĩrẽ wãtĩãrẽ cãmotãre ticoriguere cũoyá. Teeré cũorã, niipetire wãtĩ múãrẽ ñañaré tiidutĩri, netõnũcãjããdacu. Múã teeré cũopetĩra, wãcũtutuara niĩãdacu.

14 Ññurõ wãcũtutuara niiña. Surara cãũyaro sitiroré wéemũõco, siatúqui sitũrũdamena. Tiidá sitũrũda diamacũ maquẽ marĩ padeorébiro niiã. Surara cãũ cutirote cõmequiména cãmotáqui. Tiiqui cõmequí marĩ ãñuré tiirébiro niiã. 15 Surara sapatore sãñaqui, wáaguda jĩĩgũ. Cũũ tiiróbirora múãcã ãñuré quetire wedeada quẽnoyúeya. Tee queti “Cõãmacũ cãũrẽ padeoráre ãñurõ niirecutirere ticoqui” jĩĩré queti niiã. 16 Surara cãũya õpũũrẽ cãmotárique wãmopũ cũoquí. Cãũrẽ bũedũgari, bũereyucũ jũũatiri, tiiquimena cãmotáqui. Múãpe wãtĩãrẽ dutigú múãrẽ ñañarõ tiidũgári, Cõãmacũrẽ padeorémena cãmotámasĩcu. 17 Surara cãũya dupure cãmotágu, cõmecororé pesaqui. Cãũya dupure cãmotárirobirora wãtĩ múã wãcũrere ñañodũgári, “Cõãmacũ netõnénorira niiã” jĩĩrémena cãmotáya. Surara espada pairípĩrẽ néewaqui. Cãũ tiipĩmena cãmerĩquẽmasĩrõbirora múãpe Cõãmacũye queti jóaripũ wedeseremena wãtĩrẽ cãmotáya. Cõãmacũye wedesere espada Espiritu Santo múãrẽ ticoripĩbiro niiã. 18 Noo múã niirõ Cõãmacũrẽ sãĩrucújãña. Espiritu Santo masĩré ticorémena sãĩñá. Ññurõ tũomasĩña. Sãĩdúrijãña. Niipetira Cõãmacũrẽ padeoráre sãĩbosárucujãña. 19 Yũũcãrẽ sãĩbosáya. Ññuré quetire yũũ wederécõrõ Cõãmacũ cãũ wedeserere yũũre ãñurõ wedeseri tiáro. “Curo manirõ ãñuré quetire basocá masĩña manirĩguere wedearo”, jĩĩ sãĩbosáya. 20 Tee quetire wederé wapa peresuwiipũ niiã. Cõãmacũ yũũre tee quetire wededutigũ ticocorigũ niĩwĩ. Yũũre tee quetire curo manirõ wedearo jĩĩrã, sãĩbosáya.

Ãñudutiyaponorigue

²¹ Tíquico mǎã ρῆτορῃ wáagudaqui. Cũũ yῃῃ menamacũ, yῃῃ maĩgũ, marĩ Õpũrẽ padecotegῃ ãñurõ tiigũ niĩ. Cũũ mǎãrẽ niipetire yé maquẽrẽ wedegudaqui. ²² Mǎãrẽ ãsãye maquẽrẽ masĩãrõ jĩĩgũ, ticocoa. Teero biiri cũũ mǎãrẽ wãcũtutuari tiĩáro jĩĩgũ, ticocoa.

²³ Cõãmacũ marĩ Ραcῃ, teero biiri marĩ Õpũ Jesucristo mǎã Jesuré padeoráre ãñurõ niirecãtĩre ticoaro; mǎã Cristore padeonemórĩ, cãmerĩ maĩnemórĩ tiĩáro. ²⁴ Cõãmacũ niipetira marĩ Õpũ Jesucristore maĩrucúrare ãñuré ticoaro.

Nocõrõrã jóaa.

Cõãmacũ mecũã wedesei New Testament in Tuyuca

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuyuca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tuyuca

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
a71ca523-cda5-572a-9b0b-61d9ea37d1a8